

Nguyên tắc đối xử nhân đạo với động vật (Animal welfare) trong kiểm soát dịch bệnh

Giới thiệu

Đối xử nhân đạo với động vật dựa trên sự cảm nhận của động vật; khả năng của động vật để trải nghiệm cảm giác, ví dụ. đau đớn, khó chịu, đói, khát, đau khổ, vui vẻ, sự vui sướng, sự thoải mái, vv Định nghĩa khoa học về đối xử nhân đạo với động vật đã được tranh luận và phát triển theo thời gian. OIE (Tổ chức Thú y Thế giới) cũng đã phát triển định nghĩa của họ mà hiện được nêu trong Bộ luật thú y đối với động vật trên cạn; 'Đối xử nhân đạo với động vật có nghĩa là trạng thái thể chất và tinh thần của động vật liên quan đến các điều kiện mà nó sống và chết'. Mục đích của ghi chú kỹ thuật này là để làm nổi bật sự tồn tại của các nguồn lực của OIE, nghĩa vụ của việc tiêu hủy nhân đạo để kiểm soát dịch bệnh và các ghi chú kỹ thuật có sẵn cho việc đào tạo.

Chất lượng của cái chết

Trong khi bất kỳ xã hội nào nói chung tồn tại sự chấp nhận rằng động vật có thể bị giết để lấy thức ăn, thì xã hội đó phải có trách nhiệm đảm bảo quá trình này không gây ra đau đớn, tổn thương, đau khổ hoặc phiền muộn không cần thiết cho con vật. Tương tự như vậy khi tiêu hủy động vật nhằm mục đích kiểm soát dịch bệnh.

Trong lịch sử trước đây, trọng tâm khi nói về việc đối xử nhân đạo đối với động vật chủ yếu tập trung vào phương pháp giết mổ. Tuy nhiên, từ góc độ động vật, đây chỉ có thể là yếu tố gây căng thẳng cuối cùng trong chuỗi các sự kiện gây căng thẳng tương đương hoặc nhiều hơn. Cũng như việc di chuyển động vật trong trang trại để chỉ định chúng để giết thịt, chúng sẽ cần phải chịu sự điều khiển, nhốt chuồng và có thể kiểm tra trước khi giết.

Đối xử nhân đạo đối với động vật trong quá trình tiêu hủy để kiểm soát dịch bệnh nên tính đến toàn bộ quá trình và xem xét sự cần thiết phải quản lý động vật, các tác nhân gây bệnh và phải nhân đạo, an toàn và hiệu quả. Quá trình này phải đáp ứng mong đợi của cộng đồng và quốc tế về đối xử nhân đạo đối với động vật. Điều này cũng sẽ làm giảm sự đau khổ cho công nhân, nông dân và nhân viên.

Các nguyên tắc cơ bản phải được tuân thủ là:

- Phương pháp lừa dẫn và cơ sở vật chất nhằm giảm thiểu căng thẳng
- Việc sử dụng nhân viên có năng lực, được đào tạo và các nhân viên chăm sóc con vật.
- Thiết bị phù hợp với mục đích sử dụng, hiệu quả, đáng tin cậy
- Một quá trình hiệu quả gây ra sự bất tỉnh và mất cảm giác ngay lập tức của con vật, hoặc tử vong ngay lập tức của con vật mà không gặp khó khăn; và
- Đảm bảo con vật không phục hồi từ quá trình đó.
- Xác nhận cái chết của con vật trước khi xử lý.

Loại ghi chú kỹ thuật của tổ chức Bảo vệ Động vật Thế giới sẽ bao gồm chi tiết cho hai trong số các lựa chọn thiết thực nhất để tiêu hủy nhân đạo vật nuôi trong các trang trại – Thiết bị làm choáng (kích ngất) và kích ngất điện 2 giai đoạn. Điều này cũng thực sự cũng cần thiết đối với xử lý nhân đạo, lừa dẫn và việc đảm bảo xác nhận đã chết trước khi xử lý con vật.

Theo Tổ chức Bảo vệ Động vật Thế giới, các ghi chú kỹ thuật cho việc tiêu hủy động vật nhằm kiểm soát dịch bệnh bao gồm:

1. Nguyên tắc đối xử nhân đạo đối với động vật để tiêu hủy nhằm kiểm soát dịch bệnh
2. Tập tính và việc lừa dẫn lợn tại trang trại
3. Phương pháp làm choáng bằng kích điện và việc xác nhận cái chết
4. Phương pháp làm choáng cơ học (thiết bị làm choáng – kích ngất) và việc xác nhận cái chết

Thông tin phù hợp với quy định của Tổ chức Thú y thế giới cho động vật trên cạn có thể tìm thấy ở Chương 7.6 về Tiêu hủy động vật cho mục đích kiểm soát dịch bệnh. Các phương pháp chính cho lợn được tóm tắt dưới đây.

https://www.oie.int/index.php?id=169&L=0&htmfile=chapitre_aw_killing.htm

Quy tắc về thú y đối với động vật trên cạn của OIE Chương 7.6 – Tiêu hủy động vật với mục đích kiểm soát dịch bệnh trong chăn nuôi lợn		
Độ tuổi	Phương thức	Các hạn chế cần thiết
Tất cả, ngoại trừ động vật non	Đạn tự do	Không
Tất cả, ngoại trừ động vật non	Thiết bị làm choáng (kích ngất) xuyên thủng, phương pháp đóng cọc	Có
Động vật non	Thiết bị làm choáng (kích ngất) không xuyên thủng	Có
Tất cả	Làm choáng bằng điện - 2 giai đoạn	Có
Tất cả	Làm choáng bằng điện - 1 giai đoạn	Có
Động vật non	CO2/ Nitrogen/ khí gas/ hỗn hợp	Có
Tất cả	Tiêm thuốc mê	Có

Một loạt các hội thảo trên web dành riêng cho việc kiểm soát và phòng bệnh Dịch tả lợn Châu Phi được OIE tổ chức **tại đây**.

<https://rr-asia.oie.int/en/projects/asf/asf-related-webinars/> #3 #10